

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 9P/47/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3519202198
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Pavlovičová
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2020:3519202198.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou JUDr. Lenkou Pavlovičovou vo veci starostlivosti súdu o pôvodne maloletú H. Z., T. S. XX.XX.XXXX, zast. pôvodne kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, v konaní následne zastúpená matkou, dieťa rodičov matky Y. Z., T. S. XX.XX.XXXX, H. R. G. XXX, a otca I. Z., T. S.Z. XX.XX.XXXX, H. C., J..Q.. G. XXXX/XX, o návrhu matky na zvýšenie výživného takto

rozhodol:

I. Súd zvyšuje vyživovaciu povinnosť otca k t.č. plnoletej H. Z., T. S. XX.XX.XXXX, zo sumy 110,- Eur mesačne na sumu 200,- Eur mesačne, ktorú je povinný platiť vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred k rukám t.č. plnoletej BarbB. Z. počnúc dňom 25.07.2019.

II. Nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 25.07.2019 do 30.11.2020 v celkovej sume 1.280,32 Eur je otec povinný splácať v mesačných splátkach po 100,- Eur spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok počnúc právoplatnosťou rozsudku k rukám H. Z..

III. Týmto sa mení Rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 26.04.2017 č.k. 8P/14/2017-96 v časti určeného výživného.

IV. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Podaným návrhom sa matka pôvodne maloletej H. domáhala, aby súd zvýšil výživné na maloletú zo sumy 110,-Eur mesačne na sumu 300,-Eur mesačne. Uviedla, že výživné bolo naposledy dohodou rodičov určené v sume 110,-Eur mesačne s účinnosťou od 01.05.2017. Od 01.09.2017 študuje H. T. R. Z.É. Ľ. P. D. C.. V súvislosti s nástupom do školy vznikli matke vysoké náklady spojené s nákupom študijných pomôcok a potrieb, ako aj povinného ošatenia pre odbornú prípravu v gastronómii, a to celkovo vo výške cca 2.000,-Eur (kostým, blúzky, košele, zdravotná obuv, lodičky, oblečenie a odborné pomôcky pre čašníka/servírku, kuchárske oblečenie, kuchárska obuv, sada nožov, cukrárske potreby, formy na torty, formy na koláče, cukrársky plech, kuchárske knihy a receptúry, náklady na potraviny, barmanské nástroje). Ďalej bolo potrebné kúpiť dcére školskú tašku, peračník, zošity, pomôcky. Tieto náklady boli vo výške cca 300,-Eur. Náklady na praktické skúšky z odborných predmetov predstavujú sumu 70,-Eur na školský rok. Zúčastňuje sa tu baristického krúžku, cukrárskeho krúžku, počítačového krúžku. Matka poberá rodičovský príspevok. V škole má maloletá stravu za 25,-Eur, domáca strava stojí cca 150,-Eur, hygienické potreby a ošatenie cca 100,-Eur, cestovné na dochádzanie do školy 40,-Eur. Vreckové dávajú dcére starí rodičia. Dcére bola v júni 2017 diagnostikovaná epilepsia, užíva lieky, pravidelne chodí na kontroly do Trnavy, a to raz za tri mesiace. Náklady na bývanie má matka vo výške 300,-Eur mesačne. Bývajú v prenajatom byte v rámci bytového domu. Otec sa s dcérou nestretáva, neprejavuje o ňu záujem. Pracuje dlhodobo v zahraničí. Matka je astmaticka, alergička.

2. Otec H. uviedol, že s dcérou je v kontakte možno dvakrát do roka. Väčšinou sa s ňou stretne, keď príde k babke. Vreckové jej nedáva, nie je z čoho. Z práce v Edymaxe odišiel, pretože to bola ťažká práca. Podľa vlastného vyjadrenia pracoval následne až do mája 2019 v T., vtedy zarábala okolo 1.200,- Eur čistého, avšak cca 600,-Eur ho stálo ubytovanie. Znova bol oficiálne zamestnaný až od mája 2019 do mája 2020 ako taxikár, mal u tohto zamestnávateľa málo hodín, preto bol jeho príjem nízky. Následne v období od 27.04.2020 do 30.04.2020 šiel rúška. Je vyučený ako kuchár - čašník, v tomto odbore nikdy nepracoval. Posledný rok zarábala okolo 100,-Eur mesačne, teda nemal z čoho platiť výživné. Na výživné mu dávala priateľka. Nájom platia 400,-Eur mesačne, platí výdavky na auto. Na aute chodí na nákup či k lekárovi. Má roztrúsenú sklerózu multiplex, k lekárovi chodí do Trnavy raz mesačne. O invalidný dôchodok požiadal, nebol mu však priznaný, mal malú mieru poklesu činnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Od januára 2020 žije s priateľkou v podnájme, platia mesačne 400,-Eur, toto platia spoločne. Od mája, resp. júna je živnostník, podniká v oblasti služieb, chce vyskúšať robiť opatrovateľa v T..

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením návrhu, správami o príjmoch rodičov, výsluchom účastníkov, správou kolízneho opatrovníka, správami o výdavkoch H..

4. Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 26.04.2017 č.k. 8P/14/2017-96 súd schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej sa vyživovacia povinnosť otca k v tom čase maloletej H. znížila zo sumy 166,-Eur mesačne na sumu 110,-Eur mesačne od 01.05.2017.

5. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

6. Podľa § 62 ods. 1 až 6 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

7. Podľa § 65 ods. 1, 2 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schválí ich dohodu o výške výživného. Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní.

8. Podľa § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

9. Podľa § 78 ods. 1 až 3 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

10. Je zrejmé, že predovšetkým na strane maloletej došlo k zmene pomerov. Po tom, čo došlo k poslednej úprave výživného na sumu 110,-Eur (došlo k zníženiu zo sumy 166,-Eur na sumu 110,-Eur) nastúpila H. na strednú školu (september 2017). Tu riadne študuje. Matke výrazne narástli náklady na zabezpečenie všetkých potrieb v škole, a to najmä potrebného oblečenia a pomôcok, keďže škola, ktorú navštevuje sa zameriava na prípravu osôb, ktoré budú v budúcnosti pracovať či už v oblasti hotelierstva, stravovania alebo cestovného ruchu. Príspevok za ZRPŠ je vo výške 35,-Eur mesačne, za pomôcky v školskom roku 2019/2020 zaplatila matka 144,70 Eur (učebnice, praktické cvičenia, banket). Matka doložila tiež doklady o kúpe vecí, ktoré boli potrebné k praktickej výučbe v škole (oblečenie pre kuchára, čašníka a rôzne pomôcky), ktoré potvrdzujú jej tvrdenia o výške týchto výdavkov.

11. Matka H. bola v čase poslednej úpravy výživného nezamestnaná, bola evidovaná na úrade práce, nemala nárok na podporu v nezamestnanosti a ani nárok na sociálny dávky. Mala ďalšiu vyživovaciu povinnosť k synovi Z. C., T. S.Z. XX.XX.XXXX, čakala narodenie ďalšieho dieťaťa. V roku 2018 bola poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 214,70 Eur, v roku 2019 vo výške 220,70 Eur a v roku 2020 vo výške 370,-Eur mesačne (do júna 2020). Pribudla jej ďalšia vyživovacia povinnosť k dcére Y., T. S. XX.XX.XXXX, ktorú má so svojim súčasným partnerom. Priateľ matky dosahuje príjem 524,-Eur mesačne.

12. Otec maloletej dosahoval v čase poslednej úpravy výživného príjem z brigád vo výške 150,-Eur až 200,-Eur mesačne. Uvádzal, že bolo pre neho ťažké nájsť si zamestnanie, pretože kvôli svojmu ochoreniu býva unavený, má problémy so zrakom. Zo zabezpečených správ vyplýva, že otec H. pracoval v období od januára 2018 do júla 2018, pričom dosahoval priemerný zárobok 563,46 Eur. Z tejto práce odišiel sám, dohodou. Následne (od augusta 2018 do mája 2019) nepracoval, nebol evidovaný na úrade práce. Podľa vlastného vyjadrenia pracoval následne až do mája 2019 v T. pre pôvodného zamestnávateľa, čo však správou potvrdené nebolo. Podľa vlastného vyjadrenia vtedy zarábala okolo 1.200,-Eur čistého, avšak cca 600,-Eur ho stálo ubytovanie. Znova bol oficiálne zamestnaný až od mája 2019 do mája 2020 ako taxikár, pričom dosahoval príjem v priemere vo výške 105,17 Eur (práca na dohodu). Údajne mal u tohto zamestnávateľa málo hodín, preto bol jeho príjem nízky. Následne v období od 27.04.2020 do 30.04.2020 šiel rúška, tu za 26 hodín zarobil 72,96 Eur. Inú vyživovaciu povinnosť otec nemá.

13. Podľa lekárskeho správ je otec H. sledovaný u neurológa z dôvodu ochorenia na sklerózu multiplex, ochorenie ho obmedzuje v niektorých pracovných činnostiach, napr. v oblasti nočnej práce, fyzicky náročnej práce. Podľa správy Sociálnej poisťovne si otec H. nepodal žiadosť o invalidný dôchodok. Práceschopný bol od 12.06.2019 do 18.06.2019 a následne od 28.11.2019 do 05.12.2019.

14. Podľa správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany boli v rokoch 2018-2019 v okrese Piešťany voľné pracovné miesta, a to na pracovnú pozíciu kuchár u 19 zamestnávateľov v roku 2018, základná mzda v hrubom bola navrhovaná od 480,-Eur mesačne po 1.200,-Eur mesačne, u 19 zamestnávateľov v roku 2019, kde navrhovaná základná mzda v hrubom bola od 520,-Eur po 1.200,-Eur mesačne a v roku 2020 u 11 zamestnávateľov, základná mzda v hrubom bola od 520,-Eur po 1.100,-Eur mesačne. Obdobne to platí aj pri pozícii čašníka, kde sú však príjmové možnosti o niečo nižšie (od 480,-Eur po 898,-Eur mesačne v hrubom).

15. Je zrejmé, že predovšetkým na strane H. došlo k výraznej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného. Ak zohľadníme iba bežné výdavky na stravovanie, výdavky na hygienické potreby, je zrejmé, že pôvodne určené výživné nezohľadňuje ani zvýšenie týchto výdavkov. Z pôvodne určeného výživného nie je matka H. schopná uhrádzať ani časť základných potrieb svojej dcéry, ak zohľadníme náklady na stravu, bývanie, ošatenie, hygienu, nehovoriac už o výdavkoch na školu a zdravotný stav dcéry. Je zrejmé, že na strane matky jej príjmové možnosti neumožňujú podieľať sa na zvýšených výdavkoch svojej dcéry. Ak zohľadníme, že poberá iba rodičovský príspevok, z neho je schopná uhradiť maximálne ubytovanie pre seba a svoje deti, a to i pri zohľadnení príjmu jej partnera vo výške 524,-Eur, ktorý má vyživovaciu povinnosť k ich spoločnej dcére. Otec H., zohľadniac skutočnosť, že má určité zdravotné problémy, ktoré mu vo výkone práce čiastočne bránia, sa žiadnym iným spôsobom ako platením výživného na starostlivosť o svoju dcéru nepodieľa. Nezúčastňuje sa na úhrade vyšších výdavkov, ktoré nie sú často predvídateľné, s dcérou nie je v kontakte, neprispieva jej ničím na narodeniny, meniny. Svoju účasť na starostlivosť obmedzil výlučne na platenie určeného výživného.

Jeho prístup k práci možno i napriek zdravotným problémom chápať ako ľahkovážny. Zo zabezpečených správ vyplýva, že ponuka pracovných miest v období, kedy bol otec H. nezamestnaný bola vysoká a nepochybne by sa medzi týmito ponukami našla práca, ktorú by mohol aj so svojím zdravotným stavom vykonávať (práca s pravidelným pracovným časom, bez nočnej práce a podobne). Otcovi H. nebol priznaný invalidný dôchodok, sám uviedol, že nemal potrebnú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, teda jeho zdravotný stav nie je tak zlý, aby pracovať pri dodržaní určitých podmienok nemohol. Svedčí napokon o tom tá skutočnosť, že pracoval ako taxikár, že v súčasnosti odišiel pracovať do T. ako opatrovateľ inej osoby, čo je nepochybne práca fyzicky i psychicky náročná. Podľa názoru súdu mohol otec H. na Slovensku dosahovať príjem minimálne vo výške 860,-Eur hrubého (ak zohľadníme, že mzda u ponúkaných miest sa pohybovala od 520,-Eur do 1.200,-Eur hrubého), čo v prepočte znamená čistý príjem vo výške cca 670,-Eur. Pri zohľadnení tohto príjmu potom súd za primerané výživné považuje sumu 200,-Eur mesačne. Následne tak príjem na člena rodiny v rodine matky bude vo výške 193,75 Eur (370 príjem + 200 výživné + 130 výživné+ rodinné prídavky 75, spolu 775,-Eur na 4 členov rodiny). Otcovi H. po zaplatení výživného zostáva suma cca 470,-Eur, z ktorej je v plnej miere schopný pokrývať svoje nevyhnutné výdavky, keďže inú vyživovaciu povinnosť nemá. Je potrebné zdôrazniť, že H. je vo veku, kedy sú výdavky na dieťa najvyššie, dieťa sa viac socializuje, pripravuje na budúce povolanie, má viac záujmov a sociálnych kontaktov.

16. Súd výživné zvýšil odo dňa podania návrhu, t.j. od 25.07.2019, nakoľko je zrejmé, že už i v tomto období mala H. zvýšené výdavky v súvislosti s nástupom na strednú školu a jej otec bol schopný podieľať sa na jej výžive vyššou sumou ako bolo pôvodne určené s ohľadom na skutočnosti uvedené vyššie. Nedoplatok za obdobie od 25.07.2019 do 30.11.2020 potom predstavuje sumu 1.280,32 Eur (za 7 dní júla 2019 ide o sumu 20,32 Eur, za mesiace august 2019 až november 2020 ide o sumu 14x90,-Eur, t.j. 1.260,-Eur). Vzhľadom k celkovej dlžnej sume umožnil súd otcovi H. splatiť dlžné výživné v primeraných splátkach tak, aby bolo čo najskôr zaplatené (cca do jedného roka) .

17. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd do Trenčína. V odvolaní sa má uviesť, kto ho podáva, ktorému súdu je určené, ktorej veci sa týka a čo sa odvolaním sleduje, odvolanie musí byť podpísané a datované. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak odvolateľ nepredloží odvolanie v potrebnom počte rovnopisov a s prílohami, súd vyhotoví kópie na jeho trovy. Je potrebné najmä uviesť, proti ktorému rozhodnutiu odvolanie smeruje (dátum vydania rozhodnutia a spisová značka), v čom sa vidí nesprávnosť rozhodnutia alebo postupu súdu a čoho sa odvolateľ domáha. Ak sa účastníci konania práva podať odvolanie výslovne vzdali, toto právo im už nepatrí.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím plnená dobrovoľne, možno sa jej plnenia domáhať v exekúcii.